

A modul kódja:

GYÖM_3_1

A MODUL CÍME

Novemberben Márton napján,
Liba gágog, ég a kályhán.
Aki libát nem eszik,
Egész évben éhezik.

A modul felhasználási területe: harmadik évfolyam

KÉSZÍTETTE:

ORBÁNNÉ TARRÓ MELINDA

ISKOLA NEVE: HÁRY LÁSZLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLA

A modul végleges változatának kialakításban közreműködtek (bokoriskolák szakértői):

1.2.....3.....

4.....5.....6.....

Iskola neve:

MODULTÉRKÉP

A modul kiemelt, és általános céljai:

Nemzeti azonosságtudat kialakítása, helyi hagyományokhoz kapcsolódó népszokások megismerése, ápolása, beépítése az intézmény szabadidős tevékenységébe

Tartalmi fókusz: szabadidőhöz köthető tevékenységek

Fejlesztési fókuszok:

I. *Hosszú távú:*

- Népünk múltjának megismerése
- Nemzeti azonosságtudat kialakítása
- Énkép, önismeret fejlesztése
- Erkölcsi, esztétikai érzék fejlesztése
- Verbális kifejezőképesség fejlesztése
- Normakövetés

II. *Rövid távú:*

- Szövegértés fejlesztése
- Önálló feladatvégzés gyakorlása
- Hangzó és néma olvasás gyakorlása

• Manuális készség fejlesztése • Együttműködési készség fejlesztése • Életvezetési képesség fejlesztése • Nagy- és finommozgás koordináció fejlesztése • Zenei hallás fejlesztése			
A modul kapcsolódik a következő modulokhoz	Téma: „Szent Mihály lova deres, behozza a telet“		
A megvalósításához szükséges szakmai kompetenciák	Kooperatív technikák alkalmazása Drámapedagógiai jártasság Népi hagyományok ismerete Kézműves tevékenységekben való jártasság		
1. Részmodul címe Szent Márton legendája	2. Részmodul címe Márton-napi hagyományok „Minden ami lúd”	3. Részmodul címe Márton-napi lámpás készítése	4. Részmodul címe Libás sütemény sütése
Célok: Szent Márton életének megismerése	Célok: Márton-nappal kapcsolatos népi hagyományok megismerése	Célok : Ismerkedés a természetes anyagokkal Egyszerű gyártási folyamatok megismerése Újrahasznosítás fontosságának	Célok: Ismerkedés a konyhai alapanyagokkal, eszközökkel, folyamatokkal Mérés gyakorlása

		kiemelése, Ismerkedés a népi hagyományokkal Takarékosagra nevelés..	
A részmodulban fejlesztendő kompetenciák: Hallott szöveg befogadása, követése Szókincsfejlesztés Figyelem Emlékezet Megfigyelőképesség Szabálytudat Beszédkészség Szociális kompetenciák Zenei hallás fejlesztése Látási-hallási- mozgásos emlékezet fejlesztése	A részmodulban fejlesztendő kompetenciák: Szövegértés, beszédkészség fejlesztése Összefüggések felismerése Szókincsfejlesztés Figyelem Emlékezet Megfigyelőképesség Szabálytudat Beszédkészség Szociális kompetenciák Látási-hallási- mozgásos emlékezet fejlesztése	A részmodulban fejlesztendő kompetenciák: Kommunikációs képesség (szóbeli, rajzos) Megfigyelőképesség Koncentrációképesség Problémafelismerő és problémamegoldó képesség Elemzőképesség Alkotóképesség Döntési képesség Finommotorika fejlesztése Szem+kéz koordinációja Kézügyesség fejlesztése Helyes ollóhasználat	A részmodulban fejlesztendő kompetenciák Kommunikációs képesség Megfigyelőképesség Koncentrációképesség. Problémafelismerő és problémamegoldó képesség Döntési képesség Kritikai képesség Szervezőképesség Együttműködési képesség) Életvezetési képesség Nagy- és finommozgás koordináció Manuális készség fejlesztése
Tartalmi egységek bemutatása I.Ráhangolódás II. Motiváció,célkitűzés III Új ismeret feldolgozása	Tartalmi egységek bemutatása Előzetes szervezési feladat: Előzetes szervezési feladat:csoportalakítás szókérték	Tartalmi egységek bemutatása Előzetes szervezési feladat: Papír tulajdonságainak kiválogatása, ismerkedés a pausz papírral, drámajáték	Tartalmi egységek bemutatása Előzetes szervezési feladat: Helyszín, anyagok, eszközök

III.1. Szöveg megismerése III.2. Szómagyarázat III.3. Események sorrendbe állítása III.4 .Szólás keresése a szövegben III.5. Dramatizálás IV.Éneklés-daltanulás V.Értékelés	segítségével I. Ráhangolódás Szent Márton életének felidézése film segítségével II. Motiváció,célkitűzés III.1. Új ismeret feldolgozása 1. csoport: Márton-napi lakoma 2. csoport A házilúd 3. csoport Újbor és lúd 4.csoport Egyéb szokások, időjósok III.2. Puzzle kirakása III.3. Kalendáriumi regulák értelmezése IV Értékelés.	Márton- napi lámpás készítése: I.terv elkészítése II.megvalósítás, kipróbálás III.Értékelés, rendrakás	biztosítása I. Ráhangolódás II. Recept és a munkafolyamat alapos megismerése, szövegértő feladatlap segítségével III. Sütemény elkészítése IV.Sütemény kóstolása V. Rendrakás VI. Értékelés
Részmodul időkerete: 60 perc Ráhangolódás: 5 perc Új tartalom feldolgozása: 40 perc Éneklés-daltanulás: 10 perc Értékelés: 5 perc	Részmodul időkerete:60 perc Ráhangolódás: 5 perc Új ismeret feldolgozása:50 perc Értékelés: 5 perc	Részmodul időkerete: 60 perc Előzetes szervezési feladatok: papír tulajdonságai, ismerkedés a pausz papírral: 10 perc Munkadarab elkészítése: 40 perc Értékelés, rendrakás: 10 perc	Részmodul időkerete: 120 perc Ismerkedés az alapanyagokkal és az eszközökkel: 10 perc Motiváció: 5 perc Recept megismerése, feladatlap

			segítségével: 20 perc Sütemény elkészítése, kóstolása: 75 perc Értékelés, rendrakás: 10 perc.
A modul összóraszám: 5 óra			

A MODULHOZ KAPCSOLÓDÓ ÁLTALÁNOS ISMERETEK:

- Hagyományörzés
 - Jeles napok

Az iskoláknak nagy gondot kell fordítani a magyar hagyományápolásra, a múlt tiszteletére. A XXI. sz. embere nagyon keveset tud a régi idők népszokásairól, amelyekben a magyar nép lelkivilága, parasztságunk szellemi kultúrája olyan jellemzően mutatkozott meg. Legtöbb népszokásunk az ünnepekhez, az esztendő jeles napjaihoz fűződik, ezek az ünnepek hosszú századokon át a paraszti közösség ünnepei voltak. A hagyományos paraszti világban nem kellett mindig külön tanítani pl. a néptáncokat, népdalokat, kézműves technikákat, hiszen mindezeket főként utánzással, sajátították el a kisgyermek nagyobb testvéreiktől, szüleiktől, nagyszüleiktől, ily módon nevelődtek bele a hagyományokba. Ma nagyon fontos, hogy az iskolai oktatásban kiemelkedő szerepet kapjanak a hagyományok, különösképpen a helyi hagyományok ápolása, feltárása. Az oktatásban is fontos a néphagyományok továbbadása, éltetése. A hagyományokkal, különösen a helyi hagyományokkal már gyermekkortól kezdve kell megismertetni a tanulókat. A még mindenre nyitott kisgyermek sokkal fogékonyabb a néphagyományok befogadására, újjáélesztésére.

A népszokásokkal való ismerkedés bővíti a tanulók kultúrtörténeti ismereteit, elősegíti olyan tanulói magatartás kialakulását, melynek lényeges eleme a hagyományörzés, a népi kultúra nemzeti értékeinek megbecsülése. Ünnepeinkkel, hagyományainkkal azt szeretnénk elérni, hogy a gyerekek érezzék meg: a világnak, amelybe beleszülettek múltja és jövője van. Az életben legfontosabb dolog a szeretet, az egymásnak örömet szerző emberi összetartozás, ezért vagyunk a világon, és e világban ne csak legyünk, hanem otthon is érezzük magunkat.

„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne”

(Tamási Áron)

Gyermekeink a családokban alig, vagy egyáltalán nem találkoznak hagyományokkal. Többségük népmesét, népdalt is ritkán hall. Mindennapi éltünkben sajnos ezeket az értékeket kiszorítják a műmesék, gépi zene, rádió, televízió. Iskoláink feladata, hogy ezeket a már-már elveszni látszó hagyományokat jeles alkalmakon, napokon megismertessük tanulóinkkal

Szinte nincs olyan hónap, amelyhez ne kapcsolódna valamilyen jeles napi esemény. Fontos, hogy az országunkban élő diákjainkkal sikerül megszerettetni népi kultúránkat. Alsós tanulóknak népi gyermekjáték szakkör szervezhető, melyen a már-már elfeledett énekes népi gyermekjátékok taníthatók meg. A szakkörrel fel lehet lépni a környező települések hagyományörző rendezvényein. Az országnak minden pontján szerveznek ilyen eseményeket.

Ha van megfelelő szakember, akkor citera együttes is alapítható. A gyerekek könnyen tanulják a tájegységek szerint összeállított dalsokrokat. Minden ünnepély színes programja lehet, mikor a diákok fellépnek.

A hagyományos rajz és technika tantárgyak tanítása helyett kézművesség tantárgy is létrehozható, melynek keretein belül tanulók megismerkedhetnek a tárgyalkotó népi kultúra sokszínűségével. E tantárgy szervesen kapcsolódik a harmadik osztályban szervezett modulokhoz. A hagyományörzés fontosságára már kisiskolás korban fel kell hívni a diákok figyelmét. Így jött az ötlet, hogy nemcsak szakköri, de tanórai keretek között is működhet ez a munka. A moduláris oktatás jó keretet ad ennek a megvalósítására. A harmadik osztályos gyerekek már elegendő ismerettel rendelkeznek az adott témákban ahhoz, hogy ez irányú ismereteiket tovább bővíthessük.

Néphagyományok Márton napján.

Szent Márton élete és legendája

Szent Márton püspök 316-ban (vagy 317-ben) született a Római Birodalom Pannónia tartományában, római katonatiszt fiaként. Szülőhelyeként Savariát jelölik meg. Szülei néhány évvel később Ticiniumba (Pavia) költöztek. Márton 328-ban – szülei tiltakozása ellenére – katekumen (hitújonc) lett. 331-ben sorozták be a római hadseregbe, és mint lovas testőrtisztet Galliába vezényelték.

A legenda szerint 334-ben a galliai Ambianum (Amiens) városkapuja előtt találkozott egy fázó koldussal. Köpenyét kettéhasította és egyik felét a koldus vállára terítette. A következő éjszaka álmában megjelent Krisztus a fél köpenybe burkolózva, mert ő volt, akit koldusnak vélt.

Márton hamarosan kilépett a hadseregből, és 334 táján megkeresztelkedett, majd téríteni indult kelet felé egészen a Dunántúlig. Hazatérve édesanyját is megtérítette. 359-ben Poitiers közelében telepedett le, hogy Hilarius püspök mellett lehessen. Turones (ma: Tours) városának polgárai 371-ben püspökké választották. A város mellett kolostort alapított, ami a középkorban Franciaország egyik vallási központja lett. Hívei és szerzetesei tiszteletétől övezve halt meg 397-ben. A hagyomány szerint november 8-án hunyt el, és november 11-én temették el. Temetésének időpontja vált emléknapjává. Szent Márton volt az első olyan szent, aki nem mártírként halt meg.

A Legenda Aurea a szent számos csodáját beszéli el, többek között gyógyításokat, halottak feltámasztását, az ördög legyőzését, a rablók megtérítését, vad kutyák megszelídítését.

Szent Márton kultusza

Szent Márton a középkor egyik legnépszerűbb szentje volt. Védszentként tisztelték többek között a koldusok, a katonák (gyalogosok és lovasok egyaránt), a ló- és lúdtartók, valamint a szőlőművelők, a hordókészítő kádárok, továbbá Franciaország védszentje volt. Segítségét kérték gyermekbetegségekben és orbánc vagy gennyes betegségek esetén.

Márton kultusza feltehetően már a honfoglalás előtt virágzott hazánkban. Szent István a zászlaira Szent Márton képét festette.

Születésének egyik feltételezett helyén Szent Márton tiszteletére épült a pannonhalmi bencés apátság, melyet szentmártonhegyi apátság néven is emlegettek.

A középkorban Szűz Mária után Szent Márton tiszteletére szentelték a legtöbb templomot, és települések sorát.

Lúd és újbor

Szent Márton és a lúd kapcsolatára vonatkozóan több magyarázatot is ismerünk. A legelterjedtebb az a legenda, mely szerint Szent Márton a ludak óljába bújt, hogy püspökké választása elől kitérjen, de a ludak gágogása elárulta rejtekhelyét.

A középkorban a jeles szent tiszteletére bort ittak és kövér ludat ettek, ugyanis az akkori naptárakban az óév utolsó jeles napjának számított.

Szent Márton lúdja kifejezés - főként a Dunántúlon - utal a nap jellegzetes ételére és az egykori földesúri járandóságra. Ilyenkor már le lehet vágni a tömött libát. "*Aki Márton-napon libát nem eszik, egész éven át éhezik*" - tartották. Márton-napon országszerte *lakomákat* rendeztek, hogy egész esztendőben bőven ehessenek, ihassanak. Szent Márton napjára általában megforr az *újbor*. "A bornak Szent Márton a bírása" - tartja a mondás. Úgy gondolták, minél többet isznak, annál több erőt és egészséget vesznek magukba.

Néhány *szólásunk* is megörökítette Márton lúdját, pl. "Sok Szent Márton lúdja elkelt azóta", mely az idő múlására vonatkozik, hogy bizony régen volt az már! A "kövér, mint Szent Márton lúdja" mondás aligha szorul magyarázatra.

Szent Márton gazdasági határnap

Márton-nap a 14. századi krónikákban határnapként szerepel: a tisztújítás, fizetés, jobbágytartozás lerovásának napja volt.

A Szent György-napkor, április 24-én legelőre hajtott jószágok az ősz beálltával végképp az istállóba kerültek. Az állatfajtáktól függően Szent Mihály (szeptember 29.), Vendel (október 20.), Dömötör (október 26.) és végezetül Szent Márton (november 11.) voltak az állatbehajtás jeles napjai.

Az egyházi esztendő hagyományai szerint Márton napja az ún. kisleveles idejére esik. Kisleveles hagyományosan a lakodalmak, pásztorünnepek, névnapok és bálók ideje volt, s ekkor került sor a szüret, a kukoricafosztás utáni mulatságokra is. Ez az időszak Katalin-nappal (november 25.) zárult le.

Márton-nap a néphagyományban

Márton napját egykor az egész országban számon tartották a pásztorok. Élő szokásként legtovább Vas megyében maradt meg a Márton-napi vesszőhordás és a pásztorok megajándékozása. A disznópásztorok felkeresték azokat a házakat, ahonnan állatokat hajtottak a legelőre, és

vesszőket vittek ajándékba a gazdáknak. Ez volt a *Szent Márton vesszeje*, melyről azt tartották, ahány ága van, annyit malacozik majd a disznó. Köszöntőt is mondtak. A szokás még élénken élt az emberek emlékezetében az 1960-as években.

Ehhez a naphoz *munkatilalmak* is kapcsolódtak, Márton-napkor nem szabad mosni, teregetni, mert elpusztulna a jószág.

Mint minden jeles naphoz, Márton napjához is kapcsolódnak *időjárásjósló praktikák* és megfigyelések. A liba mellcsontjából az *időjárásra* jósoltak: ha a liba csontja fehér és hosszú, akkor havas lesz a tél, ha viszont barna és rövid, akkor sáros. Az aznapi időből is jósoltak: "*Ha Márton fehér lovon jön, enyhe tél, ha barnán, kemény tél várható.*" Egy kalendáriumi regula szerint: "*Márton napján, ha a lúd jégen jár, akkor*

MODULLEÍRÁS

Tartalmi egységek bemutatása:

1. Részmodul- Szent Márton élete

I.RÁHANGOLÓDÁS

Tevékenység

Mondóka ritmizálása

Tanári instrukció

Álljunk körbe!

Próbáljuk meg előcsalogatni a napot egy mondóka közös elmondásával. Fogjuk meg egymás kezét, majd a mondóka ritmusára emeljük fel, majd engedjük le a karjainkat. Váltogassuk a hangerőt! Először halkán, majd hangosan, végül normál hangerővel mondjuk a mondókát!

Süss fel nap, Márton-nap

Kertek alatt a kislibák megfagynak.

Munkaforma

Frontális

Módszer

Bemutató

II. MOTIVÁCIÓ, CÉLKITŰZÉS

A mai foglalkozáson Szent Márton életével foglalkozunk.

III.ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA (40 perc)

1.1. Szöveg tanári bemutatással 1.részmodul 1. melléklet

Tanári instrukció

Figyeljétek meg az alábbi szöveget és jegyezzétek meg ki a főszereplője a történetnek!

Tevékenység

Szöveg tanítói bemutatása

Munkaforma

Frontális

Módszer

Bemutató

Ellenőrzés

Válaszok megbeszélésével

1.2. Szómagyarázat 1.részmodul 2. melléklet

Tanári instrukció

Olvassátok el ti is a szöveget, majd összekötéssel állítsátok párba az alábbi kifejezéseket!

Tevékenység

Szöveg tanulói elolvasása

Munkaforma

Egyéni

Eszköz

Feladatlap

Tevékenység

Kifejezések párba állítása

Munkaforma

Egyéni

Eszköz

Feladatlap

Ellenőrzés

Frontálisan

1.3. Események sorrendbe állítása 1. részmodul 3. melléklet

Tanári instrukció

Az olvasottak alapján állítsátok helyes sorrendbe az alábbi eseményeket!

Tevékenység

Mondatok helyes sorrendjének kialakítása számozással.

Munkaforma

Egyéni

Eszköz

Feladatlap

Ellenőrzés

Frontálisan

1.4 .Szólás keresése a szövegben 1. részmodul 1. melléklet

Tanári instrukció

Keressétek meg, és húzzátok alá a szövegben található szólást!

Tevékenység

Szólás keresése és aláhúzása

Munkaforma

Egyéni

Eszköz

Feladatlap

Ellenőrzés

Frontálisan

Tanári instrukció

Mit fejez ki az aláhúzott szólás? Magyarázzátok meg!

Munkaforma

Egyéni

Eszköz

Feladatlap

Ellenőrzés

Frontálisan

1.5. Dramatizálás

Tanári instrukció

Játsszátok el Márton életéből azt a részt, amikor elbújt a libák közé az ólba, mert nem szeretett volna püspök lenni!

Szerepek szétosztása(Márton, libák emberek) egyéni vállalás alapján.

Munkaforma

Csoportos

Eszköz

Nincs eszközhasználat

IV. Éneklés-daltanulás 1. részmodul 4. melléklet

Tanári instrukció

Hallgassuk meg Gryllus Vilmos: Gágogó című dalát! Énekeljük együtt!

Munkaforma

Frontális

Eszköz

Számítógép, projektor, letöltött film, vagy internet kapcsolat, hangfal

V. Értékelés szempontok alapján

Aktivitás, fegyelem, figyelem, szabályok betartása

2. részmodul Márton-napi hagyományok(Minden ami lúd)

ELŐZETES SZERVEZÉSI FELADAT:

Csoportalakítás szókétyák segítségével /Novemberi névnapok/

1. Csoport Szent Márton
2. Csoport Szent Erzsébet
3. Csoport Szent Katalin
4. Csoport Szent András

I. RÁHANGOLÓDÁS

Tanári instrukció

Idézzük fel az első foglalkozáson megismert Szent Márton életének néhány jelentős mozzanatát!

<http://www.youtube.com/watch?v=9J3crdvaTVc>

Tanári instrukció

Figyeljétek meg, hogy hány éves korban lett hittanuló és hány éves korban keresztkedett meg Márton!

Munkaforma

Frontális

Eszköz

Számítógép, projektor, letöltött film, vagy internet kapcsolat, hangfal

Módszer

Filmnézés, beszélgetés a megfigyelési szempontok kiemelésével.

II. MOTIVÁCIÓ, CÉLKITŰZÉS

A mai foglalkozáson Márton-naphoz kapcsolódó érdekességekkel ismerkedhettek meg.

III.ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA

Tanári instrukció

1. Ismeretterjesztő szövegek feldolgozása

Csoportokban fogtok dolgozni. Minden csoport más-más témában kap egy ismeretterjesztő szöveget. Olvassátok el a szöveget, majd válaszoljatok közösen a szöveg alatti kérdésekre. Mielőtt a munkához fogtok, jelöljétek ki melyik tanulónak mi lesz a feladata a feladat megoldása során! (íródeák, időfelelős, szóvivő, csendfelelős)

1.1. csoport: Márton-napi lakoma

1.2. csoport A házilúd

1.3. csoport Újbor és lúd

1.4. csoport Egyéb szokások, időjósítások

Munkaforma

Csoportos

Eszköz

Feladatlap

Ellenőrzés

Csoportonként kijönnek a gyerekek a táblára rögzített csomagolópapírhoz és bemutatják a kapott szöveget. a feladatlapon szereplő kérdések válaszait is ekkor ellenőrzi a foglalkozás vezetője. A szöveg és a hozzá tartozó feladatlap is felkerül a táblóra.

2.Kalendáriumi regulák magyarázata

Tanári instrukció

Fejtsétek meg a feladatlapon szereplő Márton-napi hiedelmeket!

Munkaforma

Csoportos

Eszköz:

Feladatlap rejtvényel

Ellenőrzés

Frontálisan. A megoldott rejtvények is felkerülnek a tablóra

3.Puzzle kirakás**Tanári instrukció**

Mindegyik csoport kap egy borítékot, melyben egy kép darabjai találhatók. Rakjátok ki a képet és ragasszátok fel a kapott lapra! Kit ábrázol a kép?

Munkaforma

Csoportos

Eszköz

Boríték képdarabokkal

Ellenőrzés

Frontálisan. A felragasztott képek is felkerülnek a tablóra.

Tanári instrukció

A bélyegek Szent Mártont ábrázolják. Megtekinthetők Pannonhalmán a Főapátsági Gyűjtemények megtekintése során. A 4. kép a bazilika szent Mártont ábrázoló főablaka.

Milyen kapcsolat van Pannonhalma és Szent Márton között?

Géza fejedelem 996-ban alapította Tours-i Szent Márton tiszteletére az első monostort, ahová Csehországból hívott szerzeteseket. A hegyet, ahol a monostor épült, szintén Szent Mártonról nevezték el. A legenda szerint ugyanis a szent Márton az egykori Pannóniában született.

A reformkorban kapta a hegy is, az apátság is új nevét: Pannonhalma. Pannonhalma, vagy régebbi nevén Szent Márton-hegye a valóságban inkább csak egy nagyobbacska dombnak tűnhet a magasabb hegyek lakóinak szemében, de a körülötte elterülő sík vidékből valósággal kimagaslik. Nevét arról a Szent Mártonról kapta, akit Tours püspökévé választottak meg..

A pannonhalmi apátság, alapításának ezredik évfordulóján 1996-ban került föl az UNESCO világörökség listájára. Az épületegyüttes és a körülötte elterülő természetvédelmi terület kapta a rangos elismerést.

IV.Értékelés az adott szempontok szerint

- Csoportmunka értékelése: a csoporton belüli előzetes megbeszélés alapján
- Önértékelés: aktivitás, figyelem, szabályok betartása alapján

3. részmodul Márton-napi lámpás készítése

Előzetes szervezési feladat

Tanulói: kerek sajtos doboz gyűjtése

Tanári: a munkadarabhoz szükséges eszközök és anyagok előkészítése

Közös: terem berendezése, asztalok letakarása,

I.Ráhangolódás

Tevékenység

Papír tulajdonságainak kiválogatása, szókártyák segítségével. gyűrhető, téphető, hajtogatható, ragasztható, nedvszívó, nyírható merev, darabolható, hasítható, faragható

Mely anyagra ismertek rá a tulajdonságok alapján?

Tanári instrukció?

Válogassátok ki a táblán szereplő szókétyák közül azokat, melyek a papír tulajdonságait tartalmazzák, és helyezzétek őket a megfelelő helyre!

Munkaforma

Egyéni

Ellenőrzés

Frontális

Eszközök

Szókétyák

Tevékenység

Drámajáték: Ki vagyok én?

A kiválasztott tanuló hátára a témával kapcsolatos szókétyát rögzítünk. a többi tanuló elolvassa a kártyát, és igaz állításokat mond róla. A tanulóknak ki kell találnia, hogy mit írtunk a hátára. Szent Márton köpenye, Márton – napi lámpás)

II.Új ismeretszerzés

Márton-napi lámpás készítése

Tanári instrukció

A mai foglalkozáson Márton-napi lámpást készítünk, amely elkészítése során egy különleges papír felhasználására is sor kerül. Ismerjétek meg ezt a papírfajtát, melyet pausz papírnak hívunk.

Tevékenység

1. melléklet

Eszközök

Számítógép, projektor

Módszer

Bemutató

Munkaforma

Frontális

Tanári instrukció

Német nyelvterületekről származó Márton-napi szokás fáklyás felvonulások szervezése és Márton-tüzek gyújtása.. A lampionos felvonulásokat csak a 19. század elején vezették be egyházi rendeletre, hogy a fény, mely a jó cselekedetet jelképezi mindenkihez eljusson. Manapság ebben elsősorban a gyerekek vesznek részt, sötétedéskor a maguk készített lampionjaikkal járkálnak az utcákon, miközben régi Márton-napi dalokat énekelnek. A menet élén általában egy Szent Mártonnak öltözött lovas áll. A helyszín településenként változó: többnyire a piac, a templomtér vagy esetleg maga a templom ad helyet a rendezvénynek. Általában műsorral is készülnek, mely leggyakrabban a köpönyegét megosztó Márton történetét mutatja be. Lezárásként meggyújtják a Márton-tüzet, és megajándékozzák a gyerekeket valamiféle finomsággal, például pereccel, márton-kiflivel, fánkkal, liba alakú kaláccsal, cukorkával, teával, gyerekpunccsal.. Az egyik legjellegzetesebb Márton napi ajándék a "Weckmann", ami egy édes tésztából készült ember alakú figura.

III. Motiváció, célkitűzés

A mai foglalkozáson Márton-napi lámpást készítünk.

IV. Munkadarab elkészítésének megtervezése

A tanulókkal megbeszéljük a lámpás készítésének menetét. A munka folyamatát segítő képsorok a mellékletben találhatók.

V. A munkadarab elkészítése

Tanári instrukció

A műveleti sorrend alapján közösen haladva készítsük el a lámpást!

Munkaforma

Egyéni

Eszközök

sajtos, kerek doboz

pausz papír

liba sablon

folyékony gyorsan száradó ragasztó

színes ceruzák, filctollak

alufólia

teamécses

1. lépés: A sajtos doboz alját és peremét befestjük akril temperával.

2. lépés: A doboz fedelének a tetejét körbevágjuk (snitzerrel), majd a megmaradt peremet is befestjük temperával.

3. lépés: A pauszból kivágjuk a kör területének megfelelő méretet, és a lámpás magasságához szükségeset. A mellékletben található liba sablon felhasználásával díszítjük a pausz papírt.(másolás, színezés)

4. lépés: A doboz belsejébe alufóliát teszünk. (A fólia kiszabásában a sajtos doboz maga a sablon)

5. lépés Ezután összeragasztjuk a pausz hengert és beleillesztjük a dobozba, bele is ragasztjuk. Ráhúzzuk a felső peremét, felragasztjuk azt is.

6. lépés Akasztóval látjuk el a lámpánkat.

VI. Használatbavétel

Az elkészült lámpásba mécsest rakunk. Praktikus az elemmel működő teamécse, mert tűzbiztos.

VII. Összefoglalás

Tanári instrukció

Soroljátok fel a papír tulajdonságait!

Emeljétek ki a pausz papír különleges jellemzőit!

Soroljátok fel a foglalkozáson elkészített munkadarab elkészítésének lépéseit!

Munkaforma

Frontális

Tevékenység

Kérdések megválaszolása

VIII. Értékelés

A tanulók értékelése az alábbi szempontok alapján történik:

A tanulók érdeklődése, aktivitása, figyelme a foglalkozáson;

A tanult ismeretek alkalmazása;

a megismert anyag lényeges tulajdonságainak ismerete

Az alkotás folyamatához szükséges képességek (kommunikációs, problémafelismerő, problémamegoldó, megfigyelő-, elemző-, lényeglátó-, konstruáló-, ítélő-, döntőképességek), készségek (manuális, szervezőképességek) szintje;

A munkadarab megfeleltetése a funkciónak,

A munkadarab esztétikuma;;

Elemi munkaszokások alkalmazása.

IX. Rendrakás

4.részmodul

Libás sütemény sütése

Előzetes szervezési feladat

Foglalkozás vezetője számára:

Recept kiválasztása, hozzávalók és eszközök beszerzése

I.Új ismeretszerzés

Ismerkedés az alapanyagokkal és az eszközökkel

Tanári instrukció

Nevezzétek meg az asztalon található alapanyagokat!

Beszéljetez arról, hogy melyik, mire való!

Vajon mit tudnánk készíteni belőle?

Tevékenység

Alapanyagok megnevezése

Eszközök

Alapanyagok

A süteményhez szükséges alapanyagok (sovány túró, cukor, étolaj, tej, tojás, vaníliacukor, só, liszt, sütőpor, mazsola, citromlé, porcukor,

Eszközök: gyúródeszka, sodrófa, liba alakú tésztaszaggató, tálak, mérleg, fakanál, evőkanál, alufólia, tepsi, sütőlemez

Módszer

Bemutató, megbeszélés

Munkaforma

Frontális

II.MOTIVÁCIÓ, CÉLKITŰZÉS

Tanári instrukció

A mai foglalkozáson egy süteményt fogunk elkészíteni, de hogy milyet, azt csak akkor tudjátok meg, ha megfejtitek az alábbi találós kérdést!

Lábon járó párna, a gúnár a párja. Mi az?

Igen a mai foglalkozáson liba formájú süteményt fogunk készíteni!

III.Munkadarab elkészítésének menete

Tanári instukció

III.1.Ismerkedjetek meg a recepttel! (4. részmodul 1. melléklet)

Oldjátok meg önállóan a hozzátartozó feladatsort!

Tevékenység

Recept elolvasása, feladatsor megoldása

Eszközök

Feladatlap

Munkaforma

egyéni

Ellenőrzés

Frontális

Módszer

Bemutató, megbeszélés

Munkaforma

Frontális

III.2. Sütemény elkészítése

Elkészítés:

1. A túróhoz fokozatosan adjuk hozzá az olajat, tejet, cukrot, vaníliacukrot és a sót. Ezután tegyük bele a sütőport majd a liszt 2/3-át, keverjük el. A maradék 1/3 liszttel kézzel gyúrjuk jól össze (ezt a részt a gyerekek imádni fogják).
2. Lisztezett deszkán a tésztát 1 cm vastagságúra nyújtjuk. Vágjuk ki a libákat, majd tegyük sütőpapírral bélelt tepsire. Szemként tegyük a libákra egy-egy mazsolát.
3. Előmelegített, 200 fokos sütő középső részén 12-15 percig sütjük. Ha túlzottan bebarnulnának, a sütési idő végén tegyünk a libákra alufóliát.
4. A kihűlt libákat a citromlé+porcukor mázzal kenjük be.

IV. A süteményt fogyasszuk el közösen.

V. Rendrakás

VI. Összefoglalás, értékelés

Mellékletek

1. részmodul

Feladatlap az 1. részmodulhoz

1.

MÁRTON LEGENDÁJA

Élt egyszer régen Pannóniában, Savaria városában egy fiú, akit Mártonnak hívtak. Amikor felcseperedett, beállt a római hadseregbe katonának. Büszke lován gyakran kilovagolt, s ha ellenség közé került, fényes kardját megforgatva harcba szállt. Lovaglásai során sok szegény emberrel találkozott. Egyiknek ruhája nem volt, másiknak cipője, harmadiknak élelme. Márton segített, akinek tudott.

Egyszer egy hideg téli napon egy csaknem mezítelen koldussal találkozott; didergett, vacogott szegény a süvítő szélben. Márton megsajnálta, s mert jó szíve volt, előkapta kardját, egy suhintással kettévágta fényes köpönyegét. Egyik felét a koldusnak adta, hogy ne fázzon. A társai, mikor ezt meglátták, kicsúfolták:

- Nézzétek, milyen bolond, képes szétvágni ezt a szép köpenyt, hogy egy koldusnak adja! Hová tetted az eszed?

Márton azonban nem törődött a gúnyolódással. Leült egy sarokba, és hamarosan elaludt. Álmában megjelent az Isten, és így szólt hozzá:

- Látom, jó ember vagy, Márton. Ha szépen élsz, beveszlek az én seregembe. Segítsd a szegényeket, gyógyítsd a betegeket, légy hozzájuk továbbra is jó szívvel. De a harcot fejezd be, a kardot tedd le, nem kell több vérontás.

Másnap Márton odaállt a kapitány elé, és így szólt:

- Én már többé kardot a kezembe nem veszek, mert Isten seregébe akarok beállni!

Attól fogva kard nélkül lovagolt. Kard helyett kereszt volt a kezében, s ha az ellenség meglátta a magasra emelt keresztet, leborult elé és megadta magát.

Később kilépett a hadseregből, hogy még több ideje legyen segíteni a szegényeken. Adományokat gyűjtött, ispotályokat, kórházakat épített, és gyógyította a szegényeket.

Vándorlásai során elért Franciahonba, Tours városába. Volt ott egy nagy templom, amit Apátságnak neveztek. Annak az apátságnak már nagyon öreg volt a püspöke, és nemsokára meg is halt. Új püspökre volt szükség. Vajon ki legyen az? Legyen Márton – gondolták az

emberek, mert szerették őt. Márton pedig egyre gyakrabban álmolta azt, hogy püspöki ruhában áll, és szembeszáll a pogányokkal, akik nem hisznek Istenben. Ő azonban nem akart püspök lenni, mert jobban szerette az egyszerű életet. Így aztán körül nézett, hová is bújjon, hogy ne találják meg. Hirtelen eszébe jutott:

- A libák! Elbújok a libák közé, ott nem talál rám senki.

De az emberek csak jöttek, és a nevét kiáltozták. Márton csak lapult a szűk liba ólban, s várta hogy elmenjenek onnan. A libák azonban gágogni kezdtek. Egyre hangosabban és hangosabban gágogtak, míg az emberek végre felfigyeltek rájuk:

- Mi lehet ez a nagy gágogás? Nézzük meg!

Így aztán megtalálták Mártont. Ő előbújt, s homlokán egy csillag ragyogott. Az emberek ámulva nézték, és egy emberként kiáltottak fel:

- Éljen a püspök! Éljen Tours új püspöke!

Mártont tehát püspökké választották, a libákat pedig, akik elárulták őt, még aznap este megsütötték, és megették.

Márton sokáig élt, és sok szegény emberen segített. Amikor meghalt, a koporsóját kivitték a temetőbe. Elterjedt a híre, hogy amerre viszik őt, azon az úton minden beteg meggyógyul. Két vak koldus éppen arrafelé ment, egyenesen szembetalálkozott a menettel, ami a koporsót vitte. S lássatok csodát! Ahogy a menet melléjük ért, az egyik felkiáltott:

- Látok! Látok! Csoda történt! Visszatért a szemem világa!

Attól kezdve az emberek mindenfelé szobrokat, templomokat építettek az ő tiszteletére és hittek abban, hogy ezek megvédik őket a bajtól.

Márton napján pedig azóta is libasültet esznek, és azt tartják: „Aki Márton napkor libát nem eszik, egész éven át éhezik!”

A libasült mellé pedig akkora rétest nyújtanak, amekkora az a köpönyeg volt, amit kardjával kettévágott.

2. Kösd össze az alábbi szavakat a jelentésükkel!

Pannónia	nem keresztény
Savaria városa.....	katonai alakulat
pogány	Római Birodalom egy része
koldus	világtól elvonult ember
remete	kéregetésből él
légió	Szombathely városa

3.Állítsd sorrendbe az eseményeket

- _Márton elbújt a libaólban
- _Savaria nevű városában látta meg a napvilágot
- _Visszatért szülőföldjére
- _Köpenyéből adott egy darabot a koldusnak
- _Hittanuló lett
- _371-ben Tours püspökévé választották
- _Galliában élt

Gryllus Vilmos Gágogó

Baktat, kocog a csacsi,

Diceg-döcög a kocsi.

Árok partján a liba

Azt gágogja: taliga!

Baktat, kocog a csacsi,

Diceg-döcög a kocsi.

Kicsi kocsi taliga,

A csacsi nem paripa!

De csak kocog a csacsi,

Diceg-döcög a kocsi.

Kerék mondja: kityi-kotty,

Ha liba vagy, csak totyogj!

2. részmodul

Feladatlap

1. csoport

Márton-napi lakoma

November 11-e a naptárban ősidők óta a téli évnegyed kezdő napja. Ilyenkor szokás megkóstolni először az újbort és libalakomát készíteni, hogy megelőlegezzük jövőre is a jó termést. A *Szent Márton lúdja* voltaképpen egy régi római étkezési szokásnak, illetőleg hagyománynak továbbélése. Aesculapius ünnepén (Aesculapiust a gyógyítás istene), amely éppen erre a napra esett, liba került az asztalra. Ismeretes az is, hogy a Capitolium (Róma hét dombja közül az egyik legmagasabb, és leghíresebb) lúdjai ébresztették föl a fáradt őrseget, amikor a gallusok (franciák ősei) a várost éjszakának idején el akarták foglalni. Innen ered a lúd megtisztelő avis Martis (Mars madarai) elnevezés, amelyből könnyen formálódott az avis Martini (Márton madarai) kifejezés. A keresztény naptárba is ez alapján került be. A **november 11-ei** Márton-napi libalakomáról szóló első írásos beszámoló 1171-ből származik. Akkoriban ez nem annyira a szentéletű püspököt eláruló szárnyasokkal függött össze, hanem azzal, hogy Szent Márton napja jelentette a paraszti év végét, a cselédek ilyenkor kapták meg évi bérüket és hozzá ráadásként egy libát, mert a szárnyasok nyáron felduzzadt hadát a tél beállta előtt meg kellett tizedelni. Válaszoljátok meg az alábbi kérdéseket!

1. Mely néptől származik a lúddal kapcsolatos étkezési szokás?
2. Kit ünnepeltek ezen a napon?
3. Kik hiúsították meg a gallok támadását?
4. Kik voltak a gallok?
5. Mikortól van írásos emlékünkről a libalakomával kapcsolatban?
6. Szent Márton napja mit jelentett a parasztságnak?
7. Rajzoljátok le mit kaptak ilyenkor a parasztságtól?

2. csoport

A házilúd

A házilúd az egyik legrégebben házasított baromfi. Az ismert legenda szerint Rómát, a birodalom idején, a ludak mentették meg egy éjszakai támadástól. Gágogásukkal figyelmeztették a védőket, a lopakodva közeledő ellenségre. A rómaiak terjesztették el Európa nagy részén, így a Kárpát-medencében is, olyan sikerrel, hogy Germániából rendszeresen nagy lúdcapatokat hajtottak lábon Rómába. A nőtény ludat tojónak, a hímeket gúnárnak nevezzük.

A házilúd teste jól alkalmazkodik a vízi életmódhoz. Nem úszik túl jól, nem szeret hosszabb ideig a mély vízben maradni. Lábujjait úszóhártya köti össze. Csőrén az alsó és felső kávak élesek, hogy le tudja csípni tőből a legelő fűvét. Tollazata egyszerű, dús, tömött, a hason és a mellen a fedőtollak alatt sűrű pihetollak nőnek. A növendék ludat először 9–10 hetes korában tépik, ilyenkor többnyire elérik a 4 kilogrammot. A második tépés ez után 7 héttel esedékes. A ludakról sokáig azt tartották, hogy együgyűek, buták, pedig a legértelmesebb szárnyasok közé tartoznak. A legelő csapatok például öröket állítanak, akik meg tudják különböztetni a pásztort a vadásztól. A libát finom húzáért, májáért és tolláért tartották.

Szent András havában, novemberben az őszi betakarítás után már nem kellett a földeken dolgozni. Az asszonyok a házakban végezték a munkát: fontak, szőttek, tollat fosztottak. A tollfosztás az asszonyok, lányok társas munkája volt. Egy nagy asztal köré ültek, s az ügyes kezek gyorsan tépkedték a tollat és a pelyhet a szárról. Közben beszélgettek, meséltek, énekeltek. A megtisztított tollakat dunyhák és vánkossok töltőanyagként használták.

Válaszolatok az alábbi kérdésekre!

1. Kik mentették meg Rómát egy éjszakai támadástól?
2. Kik terjesztették el Európa nagy részén ezt a baromfit?
3. Honnan indult a lúdhajtás?
4. Hogyan hívjuk a nőtény ludat?
5. Minek nevezzük a hím ludat?
6. Milyen életmódhoz illeszkedik jól a lúd teste?
7. Miért tartják a ludat?
8. Mikor jártak az emberek régen tollfosztóba?
9. Meséljétek el, hogy mit jelent tollfosztás!

3. csoport

Újbor és lúd

A lúd fogyasztásának hagyománya szorosan kötődik az újbor fogyasztásához. Nem véletlen az egybeesés, hisz épp novemberre fejeződik be a must borrá alakulása. Márton emiatt a nagyobb borvidékeken az Újbor védőszentje is. A bor és a liba gyorsan össze is kapcsolódott, német területen már a 12. században a Márton-ludat „szüreti vagy préslibának” is nevezték. A közeli Szlovénia területén szokás volt, hogy a szőlősgazdák a hegyekben különböző helyekre borospalackokat rejtettek el, melyeket a legényeknek kellett megkeresniük. Eközben a lányok asszonyok sokféle finomságot főztek, sütöttek, amit aztán a szőlőhegyben nagy vigaszság közepette közösen fogyasztottak el. November 11-én kezdték meg az új hordókat a gazdák, ekkor került az asztalra épp a libasült mellé az úgynevezett Libás-bor vagy sok helyen Márton-bor, aminek még gyógyító hatása is volt a hagyomány szerint.

Néhány ludas kifejezés

Szent Márton lúdja kifejezés - főként a Dunántúlon - utal a nap jellegzetes ételére és az egykori földesúri járandóságra. Ilyenkor már le lehet vágni a tömött libát. "Aki Márton-napon libát nem eszik, egész éven át éhezik" - tartották. Márton-napon országszerte *lakomákat* rendeztek, hogy egész esztendőben bőven ehessenek, ihassanak. Szent Márton napjára általában megforr az újbor. "A bornak Szent Márton a bírása" - tartja a mondás. Úgy gondolták, minél többet isznak, annál több erőt és egészséget vesznek magukba. Néhány *szólásunk* is megörökítette Márton lúdját, pl. "Sok Szent Márton lúdja elkelt azóta", mely az idő múlására vonatkozik, hogy bizony régen volt az már! A "kövér, mint Szent Márton lúdja" mondás aligha szorul magyarázatra.

Válaszolatok az alábbi kérdésekre!

1. Miért kötődik a lúd fogyasztása és a must borrá alakulásához?
2. Hogy hívták német területen Márton-ludat?
3. Milyen szokásról olvastatok Szlovéniával kapcsolatban?
4. Mikor kezdték meg az új hordókat a gazdák?
5. Mire utal a Szent Márton lúdja kifejezés?
6. Miért szorgalmazták a bor ivását ?
7. Milyen névre hallgat az új bor?

4. csoport

Egyéb szokások, időjóslások

Szent Márton ünnepe: november 11. A liba mellesontjából az időjárást jósolták meg. Ha a csont fehér és hosszú volt, havas telet jelzett, ha pedig barna és rövid, az sáros telet ígért. A népszokás úgy tartotta, minél többet esznek Márton napján, annál erősebbek lesznek. Márton napját egykor az egész országban számon tartották a pásztorok. Élő szokásként legtovább Vas megyében maradt meg a Márton-napi vesszőhordás és a pásztorok megajándékozása. A disznópásztorok felkeresték azokat a házakat, ahonnan állatokat hajtottak a legelőre, és vesszőket vittek ajándékba a gazdáknak. [...] Ez volt a *Szent Márton vesszeje*, melyről azt tartották, ahány ága van, annyit malacozik majd a disznó. Köszöntőt is mondtak. A szokás még élénken élt az emberek emlékezetében az 1960-as években

Gyakran rendeztek Márton napi vásárokat, bálakat, s a lakomázásnak kedvezett az is, hogy ilyenkor nem szabadott takarítani, mosni, teregetni sem. A Márton napján szedett vesszőt, amit az állatok terelésére használtak, az istálló ajtaja fölé helyezték, megvédte az állományt a betegségektől. A szőlő-vidékek némelyikén azt is mondták, ha Márton napkor még zöld a szőlő levele, bizonyosan enyhe télre számíthatunk, s ha ezen a napon esik az eső, akkor a következő évi szüret is bőséges lesz.

Mártont már a középkorban a jószág jeles patrónusaként tisztelték. A jószág Márton napján került végleg az istállóba. A pásztorok ekkor számoltak el a jószággal és a szolgálattal. Ekkor kapták meg bérüket és újították meg - vagy nem - szolgálatukat.

Válaszoljatok az alábbi kérdésekre!

1. A liba mely részéből jósolták meg az időjárást?
2. Milyen színű csont jelzett havas telet?
3. Miért kellett Márton napján sokat enni?
4. Meséljétek el, mit jelent a vesszőhordás szokása?
5. Mit tudatok meg Szent Márton vesszejéről?
6. Hogyan ünnepeltek az emberek Márton napjának környékén? Mire utal a zöld szőlőlevél?
7. Miért volt fontos a Márton napja a pásztorok számára?

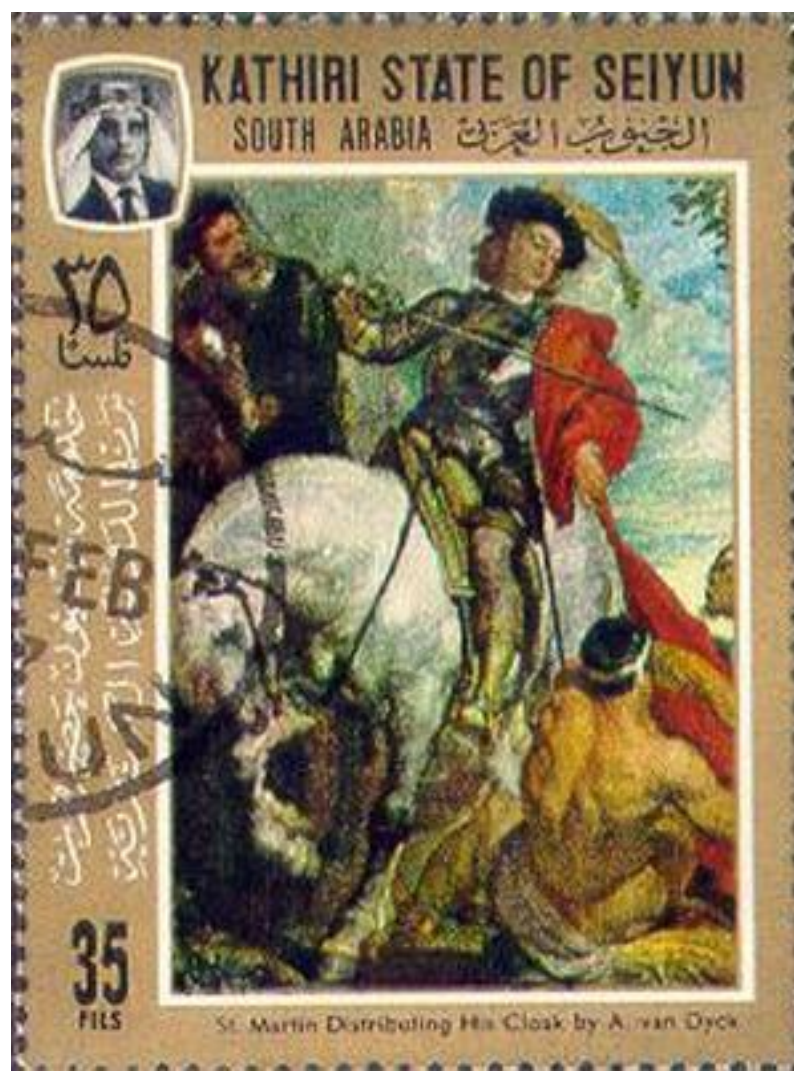
Rejtvény

	A	B	C
1	esztendőn	a	lúdhúst
2	levágott	Ha	Márton
3	melle	napján	száraz
4	Mártonkor	ha	éhezel!
5	akkor	nem	fehér,
6	rétest	piros,	sok
7	lesz,	lesz.	hó
8	akkor	tél	eszel,
9	Ha	át	lúd

B2, A4, C1, A6, B5, C8, A1, B9, C4

A9, C2, B3, B1, A2, C9, A3, B6, A5, C3, B8, A7, B4, C5, A8, C6, C7, B7

Puzzle (darabolása gyerekekhez igazítva)

3. részmodul

1. melléklet

Szókártyák . gyűrhető, téphető, hajtogatható, ragasztható, nedvszívó, nyírható

merev, darabolható, hasítható, faragható

2. melléklet

Néhány gondolat a pauszpapírról

A vellum (más néven transzparens- vagy pausz papír) áttetsző, finom és törékeny anyagú papír. Sokféle mintával, különböző színekben és vastagságban kaphatók. A vastagabb alkalmas hődomborításra és festésre is, azonban kevésbé áttetsző, a vékonyabb viszont könnyebben vágható, metszhető és használható száraz domborításra. Mivel a pausz igen kényes anyag, jó pár dologra oda kell figyelni használatakor. Nem olyan porózus szerkezetű, mint a hagyományos papír, ezért nem szívja magába olyan gyorsan a tintát, illetve a ragasztó is átlátszik mögötte. Épp finomsága, törékenysége miatt olyan különleges, amivel együtt jár,

hogy a foltok, gyűrődések, ujjlenyomatok nagyon hamar meglátszanak rajta. Tehát érdemes irattartó fóliában, vagy valami más, biztonságos helyen tárolni. Legnagyobb előnye áttetszősége, amit ezerféle módon kihasználhatunk.

Bármilyen technikát alkalmazhatunk rajta, amit a hagyományos papírral tennénk (tépjük, bélyegezzük, krétázzuk, rajzoljunk rá, gyűrjük stb.), de mégis egészen új eredményt kapunk majd.

A fehér pauszt ki is színezhetjük a hátoldalán. Krétával vagy színes ceruzával visszafogott, tompa hatást érünk el, a filctollal színezett papír pedig színes üvegre hasonlít majd..

Bármilyen technikát alkalmazhatunk rajta, amit a hagyományos papírral tennénk (tépjük, bélyegezzük, krétázzuk, rajzoljunk rá, gyűrjük stb.), de mégis egészen új eredményt kapunk majd.

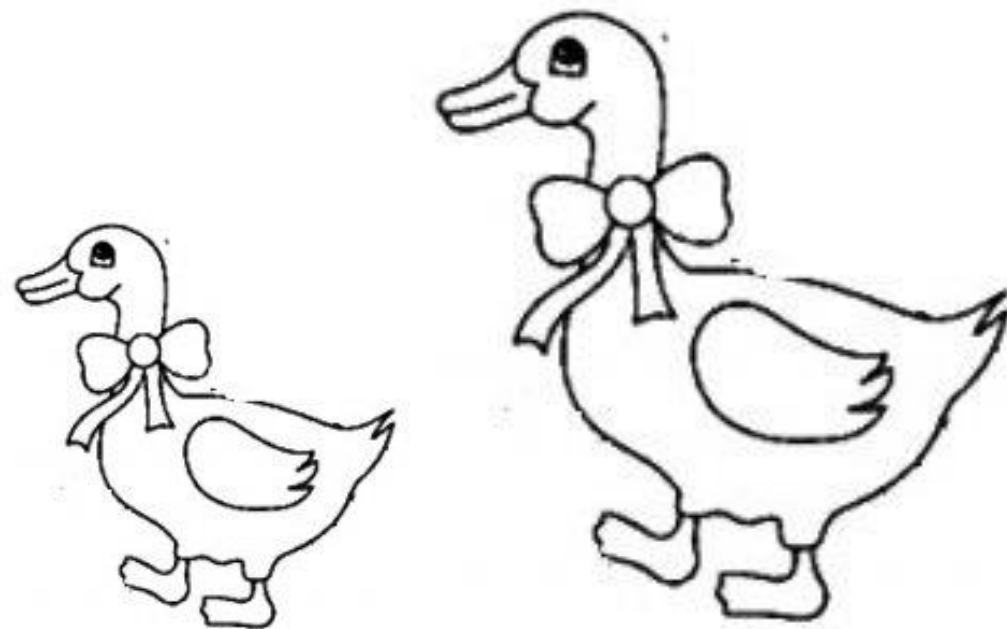
A fehér pauszt ki is színezhetjük a hátoldalán. Krétával vagy színes ceruzával visszafogott, tompa hatást érünk el, a filctollal színezett papír pedig színes üvegre hasonlít majd.

Színesben is kapható

A fehér pauszt ki is színezhajjuk, mintát is rajzolhatunk rá.

3. melléklet

Sablon a libás lámpához

4. részmodul

1. melléklet

Recept

- 20 dkg sovány túró(lehetőleg finom szemcsés, vagy törjük át)
- 10 dkg cukor
- 8 ek olaj
- 6 ek tej
- 1 tojás
- 1 cs vaníliacukor
- 1 csipetnyi só
- 40 dkg liszt
- 1 cs sütőpor
- mazsola a szemekhez
- mázhoz: 4 ek citromlé, 15 dkg porcukor
- továbbá liba alakú tésztaszaggató (vagy sablon)

Elkészítés:

1. A túróhoz fokozatosan adjuk hozzá az olajat, tejet, cukrot, vaníliacukrot és a sót. Ezután tegyük bele a sütőport majd a liszt 2/3-át, keverjük el. A maradék 1/3 liszttel kézzel gyúrjuk jól össze!
2. Lisztezett deszkán a tésztát 1 cm vastagságúra nyújtjuk. Vágjuk ki a libákat, majd tegyük sütőpapírral bélelt tepsire. Szemként tegyük a libákra egy-egy mazsolát.
3. Előmelegített, 200 fokos sütő középső részén 12-15 percig sütjük. Ha túlzottan beburnulnának, a sütési idővégén tegyünk a libákra alufóliát.
4. A kihűlt libákat a citromlé+porcukor mázzal kenjük be.

Feladatlap

1.Húzd alá a szövegben a sütemény összetevőit

2.Állítsd számozással időrendbe a kifejezéseket!

- ___ A kihűlt libákat mázzal megkenjük
- ___ Lisztezett deszkán a tésztát 1 cm vastagra nyújtjuk.
- ___ Előmelegített sütőben sütjük 15-20 percig.
- ___ A hozzávalókból tésztát készítünk.
- ___ Tegyük szemnek mazsolát.
- ___ Vágjuk ki a tésztából a libaformát.

3.Húzd át azt az eszközt, amire nincs szükség a sütemény elkészítésekor!

Nyújtódeszka, tepsí, fakanál, alufólia, teáskanál, sütőpapír, tésztazagató vagy sablon.

4.Egészítsd ki a mondatokat!

A maradék lisztet _____ gyúrjuk össze. Ezt _____ Imádni fogják. Ha sütés közben a libák nagyon megbarnulnának _____ . A citromlé azért kell, hogy _____ .

5.Válaszolj röviden a kérdésekre!

Milyen és mennyi folyadék kell a tésztához? _____ .

Miből készítjük a libák szemét? _____ .

Milyen anyagokból készítjük a mázt ? _____ .

Miért kellhet az alufólia? _____ .

6.Rajzold egy tepsit, majd rajzold a tepsí belsejébe a libákat! Az első feje jobbra nézzen, a másodiké balra ! Így folytasd a sort!

3. részmodulhoz szükséges eszközök, anyagok
15 főre

	Becsült költségek
Tárgyi eszközök:számítógép. projektor, olló, kés,	
Anyagigény: pausz papír	600Ft
kerek sajtos doboz	újrafelhasználás
alufólia:(1 tekercs =10 m)	300Ft
ragasztó(folyékony, gyorsan száradó):2 db	480 Ft
teamécses: 15 db	500Ft
Egyéb, speciális igény: színes ceruzák, filcek, tempera	

4. részmodulhoz szükséges eszközök, anyagok
1 adag süteményhez

	Becsült költségek
Tárgyi eszközök:számítógép. projektor, liba alakú szaggató gyúródeszka, sodrófa, tálak, kenőtoll	
20 dkgsovány túró	280Ft/25dkg
cukor	240Ft/kg
étolaj	400Ft/l
tej	250Ft/l
tojás	35Ft/db
vaníliás cukor	50Ft/db
só	60Ft/kg
liszt	150Ft/kg
sütőpor	50Ft/db
mazsola	385Ft/25dkg
citromlé	260Ft/l
porcukor	197Ft/50dkg
Egyéb, speciális igény	

- A tanulókhoz által létrehozott (személyes) produktumok: tanulónként 1-1 lámpa, feladatlapok
- A tanuló(csoport) által létrehozott (csoportos) produktumok: tablók, sütemény

A modul várható eredménye (pl. A tanuló a modul elvégzése után képes lesz: ...felismerésére,bemutatására...elkészítésére)

A tanuló a modul elvégzése után:

- Néhány mondatban el tudja mondani Szent Márton életét
- Ismeri a Márton-napi szokásokat
- Képes Márton-napi lámpás önálló elkészítésére
- Felismeri a pausz papírt, és el tudja mondani jellegzetességét.
- Segítséggel tud készíteni Libás süteményt

Bibliográfia:

- Dömötör Tekla: Magyar népszokások 3. jav. kiadás.
- Bp., Corvina Kiadó, 1983. ISBN 963-13-1596-7
- Dr.Spencer Kagan - Kooperatív tanulás
- [http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/muveszetek/muveszettortenet/neprajz-unnepek-es-nepszokasok/unnepek-jeles-napok-es-nepszokasok-2/szent-marton-napja-\(november\)](http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/muveszetek/muveszettortenet/neprajz-unnepek-es-nepszokasok/unnepek-jeles-napok-es-nepszokasok-2/szent-marton-napja-(november))
- <http://szinesotletek.blog.hu/api/trackback/id/5291135>
- www.barkacskucko.hu
- www.kovacsneagi.honlapepito.hu
- www.okosanya.blog.hu
- www.jelesnapok.oszk.hu
- www.mek.oszk.hu/02100/02152/html/06/103.html
- www.katolikus.hu/szombathely/marton/marton-kozpont.html
- <http://www.tutitippek.hu/blog/szent-marton-napi-liba.php>